

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **Z. K.**, narozený X
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 12. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 12. 2020, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručenou dne 21. 1. 2021, domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 30. 9. 2020, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zamítla žalobcovu žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek podle § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 315/2019 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
2. Žalobce ve stručně koncipované žalobě namítá, že ač postupoval podle § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 255/2020 Sb. (dále jen „organizační zákon“), žalovaná takové prokázání doby pojištění neuznala. Zpochybnila věrohodnost žalobce i dvou svědků, aniž by je vyslechla. Žalobce se proto táže, proč žalovaná k výsledku svědků nepřistoupila. Z pracovní smlouvy ze dne 1. 12. 1991 přitom vyplývá, že byla uzavřena mezi ním a obchodní společností AG.S.I.K.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

spol. s r.o. (od 21. 5. 2010 v likvidaci), IČO 42750024 (dále jen „AGSIK“). Smlouva přitom nebyla nikdy řádně vypovězena. Žalobce netušil, že byla obchodní společnost v likvidaci, jelikož mu to paní H., likvidátorka, neoznámila a ani to nikde nepublikovala. Žalobce se proto zaprvé domáhá, aby soud deklaroval, že je možné použít čestná prohlášení, která v průběhu správního řízení doložil. Zadruhé se domáhá, aby mu byl k jeho žádosti Okresní správou sociálního zabezpečení Kolín (dále jen „OSSZ“) vypočten starobní důchod a tento doplacen již ode dne 24. 9. 2015. Závěrem konstatoval, že OSSZ vydala dne 16. 12. 2015 zamítavé rozhodnutí č. j. X (dále jen „předchozí rozhodnutí“), ačkoli již tehdy předložil čestná prohlášení o dobách zaměstnání.

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že trvá na důvodech uvedených v napadeném rozhodnutí. Žalobce ani svědci věrohodným způsobem neprokázali, že žalobce v období od 1. 12. 1991 do současnosti konal celoročně práci pro AGSIK, která by odpovídala plnému úvazku bez neomluvených absencí. Ke svědkyni V. H. žalovaná uvedla, že nikdy nebyla v pracovním poměru k obchodní společnosti AGSIK, v období od 21. 1. 2001 do 10. 1. 2002 a od 31. 8. 2004 do 24. 3. 2006 se nacházela ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody, a nadto již dne 19. 11. 2020 zemřela. Dále i k osobě svědka M. S. shrnula, jaké skutečnosti vyplývají z jeho evidenčních listů důchodového pojištění s tím, že u AGSIK byl zaměstnán toliko v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 1995 a od 1. 1. 1996 do 31. 3. 1997. Na základě nevěrohodných svědectví proto žalovaná nepřistoupila k výsledku svědků. Kromě toho konstatovala, že v čestném prohlášení žalobce o dobách zaměstnání ze dne 23. 11. 2020 se nachází pouze jeho čestné prohlášení, schází ale čestná prohlášení dvou svědků. Přitom ani čestné prohlášení žalobce ze dne 15. 4. 2015, které obsahuje i čestná prohlášení dvou svědků, neprokazuje žalobcem tvrzenou dobu pojištění v prohlášení ze dne 23. 11. 2020.
4. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., jej přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlídnout z moci úřední, neshledal. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
5. Žalobce k žalobě připojil následující listiny: potvrzení OSSZ ze dne 24. 9. 2015, že s ním byla sepsána žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání od 24. 9. 2015; předchozí rozhodnutí spolu s osobním listem důchodového pojištění; potvrzení OSSZ ze dne 29. 7. 2020, že s ním byla sepsána žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání od 23. 11. 2016; prvostupňové rozhodnutí spolu s osobním listem důchodového pojištění; námitky ze dne 8. 10. 2020; výzvu žalované ze dne 3. 11. 2020; žalobcovo písemné podání (v reakci na výzvu) ze dne 23. 11. 2020, jakož i přílohy k němu: tj. čestné prohlášení žalobce ze dne 15. 4. 2015 spolu s čestnými prohlášeními dvou svědků (paní V. H. a pana M. S.), čestné prohlášení žalobce ze dne 23. 11. 2020 a pracovní smlouvu ze dne 1. 12. 1991; citaci § 85 odst. 5 organizačního zákona; výpis z obchodního rejstříku obchodní společnosti AGSIK ze dne 26. 5. 2015 a ze dne 23. 4. 2012; prohlášení žalobce, že je na invalidním vozíku, ke kterému připojil lékařské zprávy ze dne 3. 11. 2020, 30. 9. 2020, 17. 9. 2020, 15. 9. 2020 a dne 6. 6. 2019; vyjádření veřejné ochránkyně práv stran příspěvku na motorové vozidlo; rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami ze dne 9. 4. 2018, č. j. 68317/18/KO, jímž byl žalobci ode dne 1. 2. 2018 trvale přiznán nárok na průkaz ZTP.

6. Provádění žalobcem navrhovaných důkazů (listinami) nicméně pokládal soud za nadbytečné. Jednak je podstatná část listin obsahem správního spisu, který není předmětem dokazování a soud z něho bez dalšího vychází, jednak jsou veškeré podstatné údaje z těchto listin plynoucí seznatelné právě z obsahu správního spisu. Listiny dokládající, že je žalobce coby vozíčkář držitel průkazu ZTP, prokazující jeho zdravotní stav nebo vážící se k příspěvku na motorové vozidlo pak soud neprovedl, jelikož nemají žádný vztah k projednávané věci. Konečně soud neprovedl důkaz ani listinou obsahující citaci § 85 odst. 5 organizačního zákona, neboť platí obecná zásada, že *soud zná právo* – žalobce tak v jeho věci aplikovaná ustanovení není povinen dokazovat.
7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal již dne 24. 9. 2015 žádost o přiznání (předčasného) starobního důchodu od téhož data. Uvedl tehdy, že od 1. 12. 1991 je nepřetržitě zaměstnán u zaměstnavatele AGSIK, kde do roku 2013 pracoval ve funkci nákupčího, řidiče a prodavače, posléze již pro zaměstnavatele fyzicky nepracoval, výpověď mu ale dána nebyla, obchodní společnost totiž byla zrušena. Mzda mu byla vždy vyplácena v hotovosti. V žádosti bylo (nepravdivě) uvedeno, že žalobce v době od 1. 7. 2002 do 31. 12. 2013 nebyl společníkem obchodní společnosti. Ke sporné době zaměstnání žalobce doložil čestné prohlášení ze dne 15. 4. 2015 včetně čestných prohlášení svědků V. H. a M. S., pracovní smlouvu ze dne 1. 12. 1991 a výpis z obchodního rejstříku AGSIK. Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 12. 2015 tehdejší žádost zamítla s odůvodněním, že žalobce nesplnil podmínku potřebné doby pojištění a že doba zaměstnání žalobce u AGSIK od 1. 12. 1991 nebyla dostatečně prokázána. Dne 16. 6. 2017 žalovaná zamítla i žalobcovu žádost ze dne 19. 4. 2017 o přiznání invalidního důchodu, neboť ač byl u žalobce shledán pokles pracovní schopnosti o 70 %, ani pro účely invalidního důchodu nezískal potřebou dobu pojištění.
8. Následně dne 29. 7. 2020 žalobce podal novou žádost o přiznání starobního důchodu, tentokrát s požadovaným datem přiznání od 23. 11. 2016. V ní odkázal na prohlášení svědků, která již doložil k předchozí žádosti. I zde bylo (nepravdivě) uvedeno, že žalobce v době od 1. 7. 2002 do 31. 12. 2013 nebyl společníkem obchodní společnosti. Žalovaná shromáždila a porovnála všechny jí dostupné evidenční listy důchodového pojištění žalobce a svědků V. H. a M. S.. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 30. 9. 2020 pak žalovaná opětovně zamítla žalobcovu žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek podle § 28 zákona o důchodovém pojištění, jelikož žalobce získal pouze 20 roků a 309 dnů doby pojištění, z čehož doby pojištění podle § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění tvoří v součtu 20 roků a 219 dnů.
9. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých argumentoval, že pro přiznání starobního důchodu splňuje jak podmínku věku, tak potřebné doby pojištění – ty totiž prokázal čestnými prohlášeními o dobách zaměstnání v souladu s § 85 odst. 5 organizačního zákona.
10. Dne 3. 11. 2020 žalovaná žalobce vyzvala, aby doplnil, v jakém období a u kterého zaměstnavatele namítá, že byl zaměstnán, aniž to bylo započítáno do jeho dob pojištění. Současně byl vyzván, aby doložil zejména evidenční list důchodového pojištění vztahující se k namítanému zaměstnání, eventuálně aby doložil čestná prohlášení jeho a dvou svědků (bývalých kolegů/kolegyň, kteří v namítaném období vykonávali stejné zaměstnání), jak to umožňuje § 85 odst. 5 organizačního zákona. Dne 7. 12. 2020 bylo žalované doručeno podání žalobce ze dne 23. 11. 2020 spolu s čestným prohlášením žalobce ze dne 23. 11. 2020, čestným prohlášením žalobce ze dne 15. 4. 2015 spolu s čestnými

prohlášeními paní V. H. a pana M. S. a pracovní smlouvou ze dne 1. 12. 1991. Žalobce vyzdvihl, že pracovní smlouva ze dne 1. 12. 1991 nebyla nikdy vypovězena, a tudíž platí do současnosti.

11. Dne 17. 12. 2020 žalovaná vydala napadené rozhodnutí, kterým námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění uvedla, že důchodový věk žalobce činí 63 let a že ke dni 23. 11. 2016 získal pouze 20 let a 309 dnů doby pojištění, resp. 20 let a 219 dnů dob pojištění podle § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nezískal tedy v roce 2016 pro jeho důchodový věk požadovanou dobu pojištění 32 let, resp. 30 let podle § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Žalobce přitom nesplňoval ke dni 23. 11. 2016 ještě podmínku věku 68 let na to, aby měl nárok na starobní důchod podle § 29 odst. 2 písm. f) či odst. 3 písm. b) zákona o důchodovém pojištění již na základě dosažených 20 let doby pojištění, resp. 15 let podle § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. K námitkám žalobce žalovaná uvedla, že k době pojištění údajně získané u zaměstnavatele AGSIK od 1. 12. 1991 nemohla přihlídnout, jelikož doba pojištění nebyla prokázána dvěma věrohodnými svědky (spolupracovníky). Poukázala na to, že z výpisu z obchodního rejstříku zjistila, že obchodní společnost byla zapsána dne 6. 11. 1991, následně byla zrušena s likvidací a dne 21. 5. 2010 vymazána (*sic!*); jejími společníky byli žalobce, M. S. a V. H., která byla dnem 31. 3. 2010 jmenována likvidátorkou obchodní společnosti. Žalovaná uzavřela, že žalobce ani svědci věrohodným způsobem neprokázali, že by žalobce v období od 1. 12. 1991 do současnosti vykonával celoročně práci pro AGSIK, která by odpovídala plnému úvazku bez neomluvených absencí. Na základě nevěrohodných svědectví proto žalovaná nepřistoupila k výsledkům svědků.
12. Jak z osobního listu důchodového pojištění připojeného k prvostupňovému rozhodnutí, tak z napadeného rozhodnutí vyplývá, že doba výdělečné činnosti žalobce od 1. 12. 1991 (do současnosti) u zaměstnavatele AGSIK nebyla žalovanou uznána jako doba pojištění, neboť bylo (a nadále je) mezi účastníky řízení sporné, zda žalobce v daném období skutečně konal práci odpovídající plnému úvazku bez neomluvených absencí pro tohoto zaměstnavatele. Právě proti tomuto závěru žalované žalobce brojil v námitkách a nyní i v žalobě – jádro sporu tak spočívá v otázce započitatelnosti sporného období jako doby pojištění.
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Podle § 85 odst. 5 organizačního zákona lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.
15. Právě existenci pracovního poměru u zaměstnavatele AGSIK ve sporném období podle žalobce potvrzují následující důkazy (listiny) v souladu se shora citovaným ustanovením.
16. Žalobce v čestném prohlášení o dobách zaměstnání do 31. 12. 1995 dne 23. 11. 2020 uvedl, že byl od 1. 12. 1991 do současnosti zaměstnán u zaměstnavatele AGSIK, kdy vykonával tyto práce: *nákupčí, řidič, prodavač, manager, skladník, vedoucí autodopravy, stánkový prodej*. Pracovní činnost vykonával v pracovním poměru celoročně, jeho měsíční výdělek činil 6 000 Kč čistého. K prohlášení přiložil pracovní smlouvu uzavřenou dne 1. 12. 1991 mezi žalobcem a zaměstnavatelem AGSIK, ze které vyplývá, že mu dnem 1. 12. 1991 vznikl pracovní poměr na dobu neurčitou, a to ve funkci *nákupčí, řidič, prodavač, manager*,

skladník, vedoucí autodopravy, stánkový prodej. Jeho mzda měla činit 6 000 Kč čistého. Přílohou tohoto prohlášení nebyla prohlášení svědků.

17. Žalobce nadto doložil i jeho čestné prohlášení o dobách zaměstnání do 31. 12. 1995 ze dne 15. 4. 2015, ve kterém (již) tehdy uvedl, že byl od 1. 12. 1991 do současnosti zaměstnán u zaměstnavatele AGSIK a že vykonával tytéž práce v pracovním poměru celoročně s měsíčním výdělkem 6 000 (Kč) čistého. Přílohou tohoto čestného prohlášení přitom byla i čestná prohlášení dvou svědků.
18. Svědek M. S., tehdejší ředitel AGSIK (statutární orgán oprávněný jednat za společnost), dne 15. 4. 2015 prohlásil, že žalobce od 1. 12. 1991 do současnosti pracoval pro AGSIK. Uvedl, že o žalobcově zaměstnání nabyt vedomost podpisem jeho pracovní smlouvy. Dokladem o prokazované době pojištění je podle něj výpis z obchodního rejstříku společnosti. Svědkyně V. H., jež se označila za společníka a sekretářku v AGSIK, dne 25. 5. 2015 shodně prohlásila, že žalobce od 1. 12. 1991 do současnosti pracoval pro AGSIK. O žalobcově zaměstnání je jí známo proto, že připravovala a podepsala jeho pracovní smlouvu, přičemž jako doklad o sporné době pojištění také vlastní výpis z obchodního rejstříku společnosti. Všechny podpisy byly podle připojených ověřovacích doložek řádně ověřeny.
19. K pracovní smlouvě datované dnem 1. 12. 1991 byly připojeny ověřovací doložky, podle nichž žalobce i svědek M. S. dne 14. 4. 2015 uznali své podpisy na pracovní smlouvě za vlastní podpisy. Podpis jiné osoby (svědkyně H.) se na pracovní smlouvě nenachází.
20. Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce tehdy dokládal i výpis z obchodního rejstříku ze dne 26. 5. 2015 (a ze dne 23. 4. 2012), ze kterých vyplývá, že obchodní společnost AGSIK byla dnem 31. 3. 2010 zrušena s likvidací a likvidátorkou byla jmenována V. H., tehdejší společnice. Funkci statutárního orgánu (ředitele) tehdy vykonával M. S., také společník. Jako třetí společník byl zapsán žalobce. Nevylpývá z nich nicméně, že by obchodní společnost byla z obchodního rejstříku dne 21. 5. 2010 vymazána.
21. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) vyplývá, že primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů je evidenční list důchodového pojištění. Při jeho absenci je však zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování platná pro řízení ve věcech důchodového pojištění, která jsou zakotvena v § 84 a § 85 organizačního zákona a podpůrně v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), který se použije na řízení o námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 organizačního zákona. Podle § 51 správního řádu lze přitom k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 Ads 188/2017-49).
22. Z judikatury NSS dále vyplývá, že svědeckou výpověď lze zpravidla jen obtížně prokázat výši měsíčních příjmů s takovou přesností, aby bylo možno zjistit vyměřovací základ podle § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, který je základem pro výpočet ročního vyměřovacího základu a osobního vyměřovacího základu pojištěnce (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20). Toho se však žalobce svými námitkami, resp. žalobou, nedomáhal a nedomáhá. Domáhá se pouze toho, aby jeho výdělečná činnost ve sporném období byla posouzena tak, že zakládala účast na důchodovém pojištění, tedy jako doba pojištění. Zde se však uplatní odlišný standard dokazování. Skutečnost pouhého trvání pojištění lze ve smyslu § 85 odst. 5 organizačního zákona prokázat i jinými

obecnějšími důkazními prostředky (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-93, či rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20). Není-li následně pro zjištěnou dobu pojištění možné určit výši vyměřovacího základu, uplatní se pro výpočet postup podle § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2008, č. j. 3 Ads 88/2008-179, nebo rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Ads 346/2017-34). Dobu, během níž byla osoba poplatníkem pojistného ve smyslu § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, aniž by bylo současně možné zjistit výši vyměřovacích základů, je nutno považovat za dobu pojištění, byť jde pro účely výpočtu výše vyměřovacího základu o dobu vyloučenou.

23. Žalovaná založila závěr o nezapočitatelnosti sporného období do dob pojištění na nevěrohodnosti jejího prokázání. Jelikož žalovaná byla přesvědčena, že jsou svědectví obou svědků nevěrohodná, nepřistoupila ani k výsledku svědků. Tento postoj zaujala proto, že z výpisu z obchodního rejstříku zjistila, že žalobce i oba svědci M. S. a V. H. byli společníky obchodní společnosti AGSIK, V. H. nadto i likvidátorkou této společnosti po jejím zrušení s likvidací. Žalovaná pokračovala, že (doplněno soudem z kontextu napadeného rozhodnutí: ačkoli všichni shodně tvrdili, že žalobce ode dne 1. 12. 1991 dosud celoročně konal pro AGSIK práci) bylo na základě výpisu z obchodního rejstříku prokázáno, že obchodní společnost byla zrušena s likvidací usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2009, č. j. 80 Cm 253/2009-2, které nabylo právní moci dne 31. 3. 2010, a že byla vymazána dne 21. 5. 2010 (*sic!*). O jiné důvody se žalovaná neopřela. Není přitom relevantní, zda a jak žalovaná rozšířila svou argumentaci v soudním řízení, jelikož soud je povinen přezkoumat toliko napadené rozhodnutí.
24. Žalovanou spatřované důvody vedoucí k zamítnutí námitek žalobce uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí ale neobstojí.
25. Žalovaná v napadeném rozhodnutí na základě citace relevantních ustanovení právních předpisů nejprve obecně uvedla, že k prokázání doby pojištění lze použít podle § 85 odst. 5 organizačního zákona i čestná prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod a že zpravidla požaduje, aby takovými svědky byli bývalí spoluzaměstnanci žadatele o důchod (být zákon tuto podmínku nestanoví), jelikož to zvyšuje věrohodnost jejich prohlášení. Soud ovšem musí poukázat na to, že skutečnost, že žalobce a M. S. a V. H. byli společníky obchodní společnosti AGSIK ve stejném období, a tedy z tohoto titulu lze očekávat, že mohli mít do určité míry povědomí o tom, zda žalobce byl zaměstnancem a v jakém rozsahu vykonával své pracovní povinnosti, žalovaná neposoudila ve prospěch žalobce, a to navzdory zákonné úpravě, ze které sama dovodila, že úspěšnost prokázání doby pojištění není nutně navázána na (bývalé) postavení svědků. Soud přitom nemá žádných pochyb o tom, že čestné prohlášení ve smyslu § 85 odst. 5 organizačního zákona mohou poskytnout i jiné osoby než bývalí spolupracovníci (srov. např. rozsudek NSS ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, odst. 20 a 21, či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 9. 2013, č. j. 78 Ad 15/2013-41).
26. Žalobci sice nelze dát za pravdu, že by čestné prohlášení ve smyslu § 85 odst. 5 organizačního zákona bez ohledu na jeho obsah a osoby, jež jej podepsaly, automaticky představovalo důvod pro uznání takto dokládáných pojistných dob. I takové čestné prohlášení představuje důkaz jako každý jiný, jenž je třeba hodnotit z hlediska jeho relevance, pravdivosti a věrohodnosti v kontextu s dalšími důkazy, které se podařilo shromáždit. Pokud je takové čestné prohlášení důvodně zpochybněno, nelze z něj slepě vycházet. Nicméně žalovaná nemůže čestné prohlášení zpochybnit bez dalšího, aniž by

zřetelně vysvětlila své myšlenkové postupy, jež ji vedly k závěru, že je důkazem nepoužitelným. Tyto důvody přitom musí uvést v odůvodnění napadeného rozhodnutí a nemůže s nimi přicházet až ve vyjádření k žalobě. Soud nemůže spekulovat o tom, proč by společníci zaměstnavatele nemohli mít povědomí o tom, v jakém rozsahu žalobce vykonával zaměstnání v době, kterou uvádí, či proč by měli podepisovat nepravdivé čestné prohlášení.

27. Ani druhý argument žalované vystavený na tom, že jsou svědectví nevěrohodná, protože obchodní společnost byla zrušena s likvidací a dne 21. 5. 2010 vymazána z obchodního rejstříku, není důvodný. Předně je třeba zásadně odmítnout, že by v době vydání napadeného rozhodnutí již obchodní společnost AGSIK byla vymazána z obchodního rejstříku a právně zanikla. Tato skutečnost nevyplývá z obsahu správního spisu, a dokonce ani z aktuálního výpisu z obchodního rejstříku, ze kterého si soud ověřil, že obchodní společnost AGSIK nadále existuje a je stále v procesu likvidace. Tento skutkový závěr, o němž se napadené rozhodnutí opírá, je tak v rozporu s obsahem předloženého správního spisu, což představuje vadu, pro niž lze napadené rozhodnutí zrušit i bez nařízení jednání ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nadto i za situace, kdy by bylo správné mínění žalované, že obchodní společnost AGSIK zanikla ke dni 21. 5. 2010, nebylo by možné bez dalšího aprobovat její závěr, že jsou proto prohlášení obou svědků nevěrohodná. Totéž platí i pro zrušení AGSIK s likvidací, ke kterému (na rozdíl od deklarovaného zániku) doopravdy došlo – právě tento údaj pak byl do obchodního rejstříku zapsán dne 21. 5. 2010, odkdy AGSIK povinně používá ve své obchodní firmě dodatek „v likvidaci“ a měly by být činěny kroky směřující k ukončení její činnosti. Stěží lze sice uvěřit tvrzení žalobce, že (obzvláště jako společník a tvrzený zaměstnanec) o zrušení obchodní společnosti s likvidací nevěděl, nicméně to v dané věci není relevantní. Cílem likvidace je bezesporu vypořádat veškeré dluhy a pohledávky obchodní společnosti a společnost vymazat z obchodního rejstříku. To zpravidla obnáší postupně propuštění všech zaměstnanců, prodej majetku a vypořádání všech závazků. V projednávané věci nicméně žalovaná nezjišťovala, co následovalo po rozhodnutí o zrušení AGSIK s likvidací a jaký dopad mělo zrušení žalobcova tvrzeného zaměstnavatele na jeho zaměstnání. Žalovaná ani neučinila dotaz na nově ustanoveného likvidátora společnosti AGSIK, aby si ověřila, zda žalobce byl jejím zaměstnancem, v jakém období a jaký byl rozsah započitatelných dob pojištění a vedle toho dob vyloučených. Přitom sama žalovaná uvádí, že evidenční list důchodového pojištění vyhotovený zaměstnavatelem představuje preferovaný důkazní prostředek, ve vztahu k němuž čestné prohlášení svědků a jiné důkazní prostředky představují subsidiární, méně preferovanou cestu prokázání sporných okolností. Žalovaná na kontaktování údajného zaměstnavatele rezignovala navzdory tomu, že žalobce dokumentoval své zaměstnání již ode dne 1. 12. 1991, k čemuž doložil pracovní smlouvu i čestná prohlášení svědků. Pokud se snad žalovaná obává, že jde o antedatovaný a nepravdivý dokument, neuvedla, z čeho takovou obavu dovozuje, a nedala tak žalobci ani prostor pochyby žalované rozptýlit.
28. Shledal-li soud shora popsané úvahy nesprávnými, nezbylo mu než odmítnout i z nich odvozený názor žalované týkající se nepřistoupení k výsledku navrhovaných svědků. Při absenci primárních důkazních prostředků podle § 38 organizačního zákona by bylo zapotřebí aplikovat obecné pravidlo pro dokazování stanovené v § 51 odst. 1 správního řádu. Přestože je čestné prohlášení v § 85 odst. 5 organizačního zákona koncipováno jako nejzazší důkazní prostředek v situaci, kdy žádný jiný důkaz o tvrzené skutečnosti není k dispozici, stále je možné předvolat svědky podávající prohlášení a provést důkaz svědeckou

výpovědi ve správním řízení podle § 55 správního řádu, neboť ani zvláštní úprava dokazování v organizačním zákoně neomezuje způsoby dokazování, jejichž využití předvídá správní řád. Právě výsledkem svědků lze získat potřebné informace neobsažené v listině čestného prohlášení, eventuálně konfrontovat svědky s případnými nesrovnalostmi (k tomu srov. opět rozsudek NSS ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, odst. 28, nebo stanovisko veřejné ochránkyně práv ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 679/2014/VOP, dostupné v ASPI). I neprovedení důkazu svědeckou výpovědí tak mohlo založit nezákonnost napadeného rozhodnutí.

29. Ostatně vadná je již samotná úvaha o nevěrohodnosti svědků učiněná dříve, než byli vyslechnuti a než mohl správní orgán na základě vlastního pozorování výpovědi svědků a jejich chování v konfrontaci s upozorněním na dílčí rozpory jejich výpovědi s předloženými listinami nabýt důvodné přesvědčení o tom, zda skutečně nelze jejich slovům věřit a přikládat odpovídající váhu, nebo zda se jen jedná o nedopatření a nevhodné formulace z důvodu nepochopení a nedorozumění.
30. Lze tak shrnout, že (předčasný) závěr žalované o tom, že dobu výdělečné činnosti ve sporném období nelze hodnotit jako dobu pojištění, je předčasný a napadené rozhodnutí je nezákonné. V části je navíc skutkový závěr žalované v rozporu s obsahem správního spisu. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Pouze pro úplnost soud podotýká, že pokud se žalobce domáhal, aby soud žalované nařídil, aby mu vyplatila starobní důchod apod., je třeba jej upozornit na to, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu soud nemá oprávnění rozhodnout jinak, než napadené rozhodnutí zrušit (eventuálně vyslovit jeho nicotnost) či žalobu zamítnout. S ohledem na uvedené tedy soud žalobu vyhodnotil v mezích pravomoci, jakou soudu právní předpis (§ 78 s. ř. s.) přiznává, jako žalobu požadující zrušení napadeného rozhodnutí.
31. V dalším řízení se bude žalovaná znovu zabývat dostupnými důkazními prostředky, přičemž nejprve osloví likvidátora obchodní společnosti AGSIK, aby si ověřila, zda tvrzený zaměstnavatel potvrdí žalobcem uváděné doby pojištění, poskytne údaje o vyplacených mzdách apod. Pokud nikoliv, bude se znovu zabývat předloženými důkazními prostředky, ovšem případný závěr o věrohodnosti svědka učiní teprve až poté, co takového svědka vyslechne (samozřejmě pokud je takový výslech možný; v případě svědkyně H. s ohledem na její úmrtí již jinak než na základě dostupných listin důvěryhodnost čestného prohlášení hodnotit nelze). Žalovaná zároveň zvaží, zda případně má v dané věci nějaký význam skutečnost, že žalobce byl a je čtvrtinovým společníkem tvrzeného zaměstnavatele (např. ve vztahu k obdobím do 31. 12. 2013) a že oba svědci jsou, resp. byli také společníky téže společnosti, a tedy vůči němu osobami jednajícími ve shodě [§ 78 odst. 2 písm. d) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů]. Poté, co žalovaná řádně doplní dokazování v rozsahu nezbytném pro své rozhodnutí, znovu rozhodne o žádosti žalobce o starobní důchod a své závěry (co vyplynulo z provedeného dokazování, jak hodnotí případné rozpory mezi důkazy a jaký je její konečný skutkový a v návaznosti na to i právní závěr) řádně vysvětlí. Právním názorem soudu je žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
32. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; její případné náklady by však s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. stejně nebyly nahraditelné. Žalobci, který sice byl ve věci

úspěšný, přitom žádné náklady řízení nevznikly, a proto ani jemu nemohla být přiznána jejich náhrada. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. října 2021

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce